

Ο θρύλος του αυτοκράτορα Κέννεντυ: μια νέα ανθρωπολογική διαμάχη¹

Η 6.684η ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ προκάλεσε μια θερμή διαμάχη. Η βασική ομιλία που παρουσιάστηκε στην ημερίδα ήταν αφιερωμένη στον ελάχιστο γνωστό θρύλο κάποιου αυτοκράτορα ονόματι Κέννεντυ, ο οποίος λέγεται ότι βασίλευσε σε δύο τεράστιες χώρες στο απώτατο π.Μ.Κ. (προ της Μεγάλης Καταστροφής) παρελθόν. Ο δρ Ράμα, συγγραφέας της ομιλίας, συνέκρινε και ανέλυσε με εξαιρετική ευσυνειδησία όλες τις διαθέσιμες πηγές. Δεν πρόκειται βέβαια για κάποια εκτενή συλλογή πηγών, σε σύγκριση λόγου χάριν με την πληθώρα υλικού την οποία διαθέτουμε για έναν άλλο ηγεμόνα, τον Αλφόνσο ΙΓ', ο οποίος λέγεται ότι κυβέρνησε μια άλλη χώρα με το όνομα Εσπάγκνα, είτε νωρίτερα είτε αργότερα. Ωστόσο ο δρ Ράμα απέδειξε ότι από τις διαθέσιμες πηγές μπορούμε να συναγάγουμε πολύ περισσότερα πράγματα από ό,τι πίστευαν μέχρι σήμερα οι επιστήμονες.

Ως γνωστόν μετά τη Μεγάλη Καταστροφή που συνέβη το έτος 0-72 (κατά προσέγγιση), όταν περίπου τα δύο τρίτα της οικουμένης κατακλύστηκαν από νερό και σχεδόν καταστράφηκαν από εκρήξεις άγνωστης προέλευσης, μόνον οκτώ βιβλία της προγενέστερης εποχής διατηρήθηκαν ακέραια.

1. Το κείμενο αυτό πρωτοδημοσιεύτηκε με τον τίτλο «Emperor Kennedy Legend: A New Anthropological Debate» στο περιοδικό *Salmagundi* 72 (φθινόπωρο 1986). Έχει αναδημοσιευτεί πολλές φορές, π.χ. στο βιβλίο του συγγραφέα *Modernity on Endless Trial* (Σικάγο, 1990), 249-254, και στον τόμο *Reading the Past: Literature and History*, επιμ. Τ. Spargo (Χάουντμιλς, 2000), 12-17. Την άδεια για την ελληνική μετάφραση την παραχώρησε ο συγγραφέας τον Δεκέμβριο του 2008. Οι υποσημειώσεις του παρόντος κειμένου είναι του επιμελητή.

Πρόκειται για τα παρακάτω:

John Williams, *Creative Gardening*, Omaha, Nebraska² (το αν ο Ομάχα Νεμπράσκα είναι ένα ή δύο πρόσωπα, αμφισβητείται ακόμη).

Alice Besson, *La vie d'une idiote racontée par elle-même*,³ μυθιστόρημα (το βιβλίο φαίνεται να τυπώθηκε σε μια χώρα ή περιοχή ονόματι Γκαλλιμάρ⁴).

Laszlo Varga, *Bridge for Beginners*, aus dem Ungarischen übersetzt von Peter Harsch, Llandudno 1966.⁵

Dirk Hoegeveldt, *De arte divinatoria Romanorum*, Lugduni Bat. 1657.⁶
Annuario telefonico di Ferrara.⁷

Arno Miller, *Neue Tendenzen in amerikanischen Sozialwissenschaften*, Hoser Verlag, Erlangen 1979.⁸

Dinah Ellberg, *All my Lovers*.⁹

Παραλείψαμε το όγδοο βιβλίο δεδομένου ότι, εκτός απο τη μυστηριώδη λέξη «Nagoya»¹⁰ που εμφανίζεται από τη δεύτερη έως και την τελευταία σελίδα, έχει γραφεί σε μια απολύτως άγνωστη γραφή. Σύμφωνα με τους καλύτερους ειδικούς, το «Nagoya» ήταν πιθανότατα μαγική επωδή, που σκοπό είχε να εκδιώξει εχθρικά πνεύματα που έρχονταν από μια ξένη χώρα. Σημειωτέον ότι κανένα από αυτά τα βιβλία δεν έχει αποκρυπτογραφηθεί εξ ολοκλήρου, υπάρχουν όμως ικανοποιητικές μεταφράσεις μερικών μικρών ή μεγάλων αποσπασμάτων. Ας αναφέρουμε ότι οι αριθμοί στα βιβλία αυτά μάλλον αναφέρονται σε έτη. Επειδή όμως δεν γνωρίζουμε τίποτα ούτε για τη μέθοδο υπολογισμού του χρόνου στην

2. Τζων Ουίλλιαμς, *Δημιουργική κηπουρική*, Ομάχα, Νεμπράσκα.

3. Αλίζ Μπεσσόν, *Ο βίος μιας ηλιθίας όπως τον αφηγήθηκε η ίδια*.

4. Πρόκειται για τον γαλλικό εκδοτικό οίκο Gallimard.

5. Λάσλο Βάργκα, *Μπριτζ για αρχάριους*, μετάφραση από την Ουγγρική από τον Πήτερ Χαρς, Γιαντούντο 1966.

6. Ντιρκ Χέγκεφελντ, *Περί τῆς τῶν Ρωμαίων μαντικῆς*, Λούγδουνον Βατ. 1657.

7. Τηλεφωνικός κατάλογος της Φερράρας.

8. Άρνο Μίλλερ, *Νέες τάσεις των αμερικανικών κοινωνικών επιστημών*, Εκδόσεις Χόζερ, Ερλάνγκεν 1979.

9. Ντάινα Έλλμπεργκ, *Όλοι οι εραστές μου*.

10. Πόλη της Ιαπωνίας.

π.Μ.Κ. εποχή ούτε πότε άρχιζε το έτος τους, δεν είναι δυνατόν να χρονολογήσουμε σωστά τα γεγονότα. Επιπλέον δεν γνωρίζουμε αν υπολόγιζαν τον χρόνο προς τα μπρος ή προς τα πίσω. Αρκετοί επιστήμονες είναι της γνώμης ότι δεν αποκλείεται να χαρακτηρίζαν τα έτη με έναν αριθμό που αντιστοιχούσε στο διάστημα που απέμενε μέχρι τη Μεγάλη Καταστροφή, επομένως π.χ. το έτος 1657 ήταν τριακόσια χρόνια μετά –και όχι πριν– το έτος 1957.

Ο θρύλος του αυτοκράτορα Κέννεντυ αναφέρεται μόνο σε ένα από τα προαναφερθέντα βιβλία, και αυτό οδήγησε μερικούς λογίους στην άποψη ότι δεν ήταν αρκετά διαδεδομένος μεταξύ των πρωτογόνων ή ότι δεν θεωρούνταν σημαντικός. Ωστόσο ο θρύλος εμφανίζεται αρκετές φορές σε δύο περίπου δεκάδες αποσπασματικά σωζόμενων βιβλίων αλλά και σε πάνω από 120 περιοδικά που έχουν βρεθεί μέχρι σήμερα, από τα οποία 13 σχεδόν άθικτα (ανάμεσά τους τα *Chemical Engineering*, *Trybuna Ludu*, *Crossword for Children* –που είναι σχεδόν ακατανόητο–, *Il Messaggero* και *Vuelta*).¹¹ Ο δρ Ράμα εξέτασε ενδελεχώς το σύνολο του υλικού και παρουσίασε την πρώτη συνολική ερμηνεία του. Τα βασικά στοιχεία του μύθου είναι, σύμφωνα με τη μελέτη του, τα παρακάτω:

1. Ο «Πρόεδρος» (ένας τίτλος σκοτεινής προέλευσης, προφανώς συνώνυμος του «αυτοκράτορα») Κέννεντυ κυβέρνησε ταυτόχρονα δύο μεγάλες χώρες, που ονομάζονταν αντίστοιχα Αμερική και ΟΥΣΑ (USA).
2. Καταγόταν από ένα θρυλικό νησί ονόματι Ιρλανδία του Βορρά. Δεν έχει διευκρινιστεί προς το παρόν οριστικά αν αυτό το νησί ταυτίζεται με ένα άλλο νησί ονόματι Ισλανδία, που αναφέρεται σε μια άλλη πηγή. Ίσως ένα τυπογραφικό λάθος να δημιούργησε από μία χώρα δύο.
3. Ήταν πλούσιος.
4. Πολέμησε κατά των αρχόντων τριών άλλων βασιλείων με τα ονόματα Ρωσία, Σοβιετική Ένωση και Κούβα. Όπως φαίνεται τους νίκησε, αλλά στη συνέχεια νικήθηκε και ο ίδιος σε μια μάχη που έγινε στον Κόλπο των Χοίρων. Παρ' όλα αυτά παρέμεινε αυτοκράτορας και των δύο χωρών του.

11. Χημική μηχανική, η πολωνική εφημερίδα *Trybuna Ludu*, Σταυρόλεξο για παιδιά, η ιταλική εφημερίδα *Il Messaggero* και η ισπανική εφημερίδα *Vuelta*.

5. Μια από τις εχθρικές χώρες ονόματι Βερολίνο (είναι σχεδόν βέβαιο ότι πρόκειται για άλλη ονομασία της Ρωσίας) έχτισε ένα ισχυρό τείχος για να εμποδίσει την προέλαση της στρατιάς του αυτοκράτορα, αλλά ο αυτοκράτορας με τόλμη εξεστόμισε ακριβώς από αυτό το τείχος προσβλητικά λόγια κατά των εχθρών.
6. Είχε δύο αδελφούς. Ο μεγαλύτερος σκοτώθηκε πριν από τον θάνατο του αυτοκράτορα, ο νεότερος μετά.
7. Ο ίδιος ο αυτοκράτορας πληγώθηκε από τους εχθρούς του και πέθανε.
8. Η χήρα του Ζακλίν παντρεύτηκε αργότερα έναν «εκατομμυριούχο».

Ο δρ Ράμα ανακάλυψε μία ακόμα μέχρι τότε άγνωστη πληροφορία μεγάλης σημασίας. Σε μισή σελίδα που σώθηκε από το περιοδικό *Ici Paris*¹² ο αυτοκράτορας χαρακτηρίζεται ως «un grand coureur des jupes».¹³ Η μόνη λογική μετάφραση αυτής της έκφρασης είναι ότι συνήθιζε «να τρέχει με φούστες». Δεδομένου ότι είναι τεκμηριωμένο ότι οι φούστες ήταν αποκλειστικά γυναικείο ένδυμα, προφανώς ο αυτοκράτορας ήταν ανδρόγυνη μορφή, με ανδρικές και γυναικείες ιδιότητες. Ο δρ Ράμα διόρθωσε και την εσφαλμένη ερμηνεία της λέξης «εκατομμυριούχος», η οποία μέχρι πρόσφατα μεταφραζόταν άκριτα ως «πλούσιος άνδρας». Βρήκε ένα σχόλιο σε ένα απόσπασμα του *Miami Star*, το οποίο μέχρι τότε είχε μείνει απαρατήρητο. Το σχόλιο λέει: «Και τι είναι σήμερα ένα εκατομμύριο; Μια χούφτα φιστίκια». Δεδομένου ότι το φιστίκι ήταν πολύ μικρός καρπός, ο «εκατομμυριούχος» κάθε άλλο παρά πλούσιος ήταν· αντίθετα ήταν ένας «φτωχός άνδρας», κάποιος που έχει μικρή ιδιοκτησία, μονάχα μια χούφτα φιστίκια. Αυτό ταιριάζει ωραιότατα στην ερμηνεία του δρος Ράμα.

Ο δρ Ράμα τυχαίνει να είναι μαθητής του διάσημου επιστήμονα κυρίου Λέβι-Στρως, ο οποίος παράγει ειδικά παντελόνια για άνδρες και γυναίκες και για τούτο τον λόγο ισχυρίζεται ότι τα πάντα μπορούν να θεωρηθούν ως δομή,¹⁴ η οποία αποτελείται από ένα ζεύγος αντιθέσεων, με αποτέλε-

12. *Εδώ Παρίσι*.

13. Επί λέξει, «ο δρομέας της φούστας» (αυτός που τρέχει πίσω από τις φούστες), δηλαδή ο κυνηγός του ποδόγυρου.

14. Ο συγγραφέας κάνει λογοπαίγνιο με το όνομα του ανθρωπολόγου Claude Lévi-Strauss (1908-2009), εκπροσώπου του δομισμού/στρουκτουραλισμού, και της μάρκας παντελονιών Λίβιαϊς της εταιρείας Levi Strauss & Co.

σμα κάθε έννοια ενός ζεύγους να χάνει τη σημασία της χωρίς την αντιθετική έννοια. Αν παραδείγματος χάριν κόψουμε το ένα πόδι ενός παντελονιού, το άλλο χάνει τη σημασία του. Εφαρμόζοντας αυτό το ερμηνευτικό εργαλείο, ο δρ Ράμα προτείνει την παρακάτω ερμηνεία του θρύλου:

Ο μύθος του αυτοκράτορα Κέννεντυ αποτελούσε προσπάθεια να συμβιβαστούν βασικές, ασυμβίβαστες αντιθέσεις του ανθρώπινου βίου μέσω της μυθολογικής παράστασης. Έχουμε κατ' αρχάς την αντίθεση ανάμεσα στο όνειρο και την πραγματικότητα. Σε μια πηγή η Αμερική –μια από τις δύο χώρες που κυβερνούσε– αναφέρεται ως «το όνειρο της ανθρωπότητας», ενώ σε μια άλλη πηγή γίνεται λόγος για τη «σκληρή πραγματικότητα της ΟΥΣΑ», κάτι που δείχνει σαφώς ότι η «ΟΥΣΑ» θεωρούνταν πραγματική. Έτσι στο πρόσωπο του Κέννεντυ συνενώθηκαν όνειρο και πραγματικότητα. Κατά δεύτερον έχουμε την αντίθεση Βορρά και Νότου. Ο Κέννεντυ ήρθε από τον Βορρά, αλλά κυβερνούσε τον Νότο, όπως συνάγεται από μια παρατήρηση σε ένα απόσπασμα χάρτου, όπου δηλώνεται σαφώς ότι («η μαγεία του Κέννεντυ κυριαρχεί στον Νότο»). Δεδομένου ότι εκείνη την εποχή ο Νότος ήταν ζεστός και ο Βορράς κρύος –δύο δυσάρεστες καταστάσεις, αν και για διαφορετικούς λόγους–, προφανώς προσδοκούσαν ότι η μορφή του αυτοκράτορα θα μπορούσε να απομακρύνει με μαγικό τρόπο τα μειονεκτήματα και του Βορρά και του Νότου.

Οι επιστήμονες είχαν προβληματιστεί πολύ για να εξηγήσουν τη μυθολογική σημασία των πολέμων που διεξήγαγε ο αυτοκράτορας· και στο σημείο αυτό ο δρ Ράμα βρήκε μια ιδιοφυή ερμηνεία. Ας θυμηθούμε ότι ο αυτοκράτορας ενσάρκωνε και ανδρικές και θηλυκές ιδιότητες. Όπως φαίνεται, ενθάρρυνε τους υπηκόους του να γίνουν αρσενικοί (σύμφωνα με την προαναφερθείσα εφημερίδα *Ici Paris*, έκανε πολλούς «cocus», δηλαδή κοκόρους).¹⁵ Στις περισσότερες μυθολογίες ο κόκορας αποτελεί φαλλικό σύμβολο, αλλά, όπως είπαμε, ο αυτοκράτορας υπέστη ήττα από χοίρους, και το γουρούνι είναι επίσης σύμβολο ανδρισμού («αυτά τα ανδρικά σοβινιστικά γουρούνια»), διαβάζουμε σε απόσπασμα του φυλλαδίου «Το απερίγραπτο μαρτύριο των γυναικών της Αμερικής»). Έτσι από αυτόν τον μύθο προκύπτει μια πολύπλοκη διαλεκτική ανδρών και γυναικών. Μια ανδρόγυνη μορφή δημιουργεί άνδρες, υφίσταται ήττα

15. Στα γαλλικά σημαίνει «κερατάς».